

VERSCHIJNT

Drie dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

12 maanden Gravenhage per 8 maanden 4.50
 Voor de overige steden des Rijks 5.50

ZONDAG 11, MAANDAG 12 FEBRUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,

Beurssteeg, te Amsterdam,

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.

Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels.
 Voor elke regel meer.
 Behalve de 35 cts. zegelgeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
 worden geplaatst tegen betaling van f 1, hetwelk
 regt daaronder begrepen.

Een der, gewoonlijk zoo uitnemend goed ingelichte, Parijsche correspondenten van de *Independance Belge* gewaagde gister van het voornemen, dat bij Keizer NAPOLEON zou bestaan, om een *Europeesch leger van één miljoen manschappen* op te rigten en zamen te trekken.

Een *Europeesch leger*: derhalve, niet enkel een Fransch-Engelsch-Sardinisch-Oostenrijksch leger?

Voorzeker neen!

De Parijsche correspondent maakt het tot stand komen van het leger van één miljoen man daarvan afhankelijk: *«si toutes les alliances espérées se réalisaient sur le continent»*: wanneer op het vasteland al de alliantien zich vervezenlijken, die men hoopt tot stand te brengen.

Welke alliantien kunnen daarmede anders bedoeld zijn, dan eene alliantie zoo niet met Pruisen, dan toch met die Staten van den tweeden rang; die, tot dusver, hunne neutraliteit hebben kunnen handhaven?

Liggen, in dat onderstelde plan van Keizer NAPOLEON, België en Nederland niet het eerst aan de beurt, om, *ieder afzonderlijk*, de proef door te staan, van hunne weêrstandskracht tegen den aandrang der Westersche Mogendheden?

Zouden de twaalf tonnen gouds meer, die, op het verlangen der Regering, nu aan oorlog zijn besteed, alsdan — ingevolge de belofte van den Minister van Oorlog — *«onze neutraliteit door kracht van wapenen»* kunnen doen verdedigen?

De *Tijd* is het, omtrent alle punten, met ons eens, dat, al mogten de Westersche Mogendheden nog geene ernstige poging gedaan hebben, om ons aan den oorlog te doen deel nemen, de vrees nogtans mag rijzen: *«dat wat nog niet geschied mogt zijn, toch wellicht spoedig zal kunnen gebeuren.»* Te regt, vraagt de *Tijd*: *«als Frankrijk en Engeland met al de kracht van hun invloed op ons drukken: wat kunnen wij daar tegen in de schaal leggen?»* en niet onjuist is hetgeen daarop volgt:

«Wij hebben niets hoegenaamd van Rusland te hopen. Wilde het ook, Rusland kan niets voor ons doen. Pruisen is nooit geneigd geweest, om ons voordeelig te zijn, en is niet in staat om duurzaam te schaden. Er blijft dan dit overig, dat wij van Frankrijk en Engeland alles hebben te vreezen.

«Het vooruitzicht is niet vleiend; maar 't is beter den toestand te kennen, dan zich illusiën te maken door die illusiën zich bloot te stellen aan aller-gevaarlijkste teleurstellingen.

«Intusschen willen wij de zaak niet overdrijven. Wij zeggen niet, dat hetgeen wij vreezen reeds voor de deur staat. Wij meenen slechts dat de zaken in Europa de door ons aangegeven rigting al meer en meer beginnen aan te nemen.»

«Zal de Regering, bij de hervatting van de werkzaamheden der Tweede Kamer, eenige opheldering of kunnen geven van den toestand, waarin wij tegenover het Buitenland, bevinden?»

«Ook zonder opzettelijke opheldering zal die toestand, waarvan wij, in de onderstelling dat het stelsel der Regering sedert 20 December jl. niet alwoeder veranderd zij, duidelijk worden.

«In dat stelsel zal de aanbieding van voorstellen tot vermindering van lasten de verklaring in zich bevatten: «dat de toestand van Europa, met opzigt tot ons Vaderland, niet bedenkelijker geworden is.»

De jongste «*Chronique de la Quinzaine*» van de *Revue des Deux-Mondes* (1 Februarij jl.) zegt, in eene waarschuwing over den politieken toestand van Europa, dat Rusland getracht heeft, met onderscheidene alliantien «*tracafalen van neutraliteit*» te sluiten; maar dat poging tot dusver enkel bij den Koning van Napo- gelukt is.

Ten aanzien van Nederland zou gelijke poging *«ten eenemale schipbreuk geleden hebben»*.

Wij zouden ons verheugen, indien — bij de onderstelling dat het feit waar is — ook de gedragslijn onzer Regering is geweest, gelijk die in de *Revue* wordt opgegeven.

Het zou een bewijs zijn, dat, te regt, *persoonlijke sympathie* is ter zijde gesteld, waar het geldt het belang van het Vaderland.

Dwaas en onverstandig is het *«eene waarschuwing»* in den wind te slaan; maar die een ander waarschuwt voor zeker kwaad, is menigmaal verblind voor het gevaar, waarin hij zelf verkeert. Bovendien: zal eene waarschuwing doel treffen, zij geschiede te regter tijd, niet te laat, maar ook niet te vroeg. Bij elke waarschuwing komt te pas de vraag, of zij ook ontijdig is; niet elke waarschuwing heeft dezelfde waarde; deze wordt bepaald door de omstandigheden.

Ontijdig is de waarschuwing, die 's Gravenhaagsche *Nieuwsbode* deed in het blad van 2 Februarij.

De bladen der constitutionnele partij hebben dadelijk zich verzet tegen eene bedenkelijke zinsnede, die de *Overijssel* in haar programma opnam. Elke gevolgtrekking uit die zinsnede, ten aanzien van de strekking der constitutionnele beginselen gemaakt, is onjuist en ongegrond. Even onwaar, ja, wat meer is, lasterlijk noemen wij de beschuldiging: «het stelsel, dat de Thorbeckiaansche partij in de laatste jaren heeft voorgestaan, leidt, ongelukkig, tot dergelijke uitersten.»

De waarschuwing, die men doet, is in het wezen der zaak eene beschuldiging van de constitutionnele beginselen en moet daardoor onze bestaande staatsinrigting treffen, welke op die beginselen is gebouwd en in den geest dier beginselen opgetrokken.

Nooit is van de zijde der constitutionnele partij gesproken van eene *«verrassende wending»*, dan in den zin, dat de staatsinstellingen naar de eischen des tijds en de grondbeginselen van het staatsregt, *langs den wettigen weg*, werden herzien en gewijzigd. Alleen in den mond en in de pen van reactionnaren werd het denkbeeld van *«verrassende, meest verrassende wending»* in den zin van een *coup d'état* gebezigd en nooit kan aan de constitutionnele partij, veel min aan het vorig Ministerie, het verwijt worden gerigt, dat het zelfs eenigen schijn heeft gegeven *«te willen zwichten voor, of zich te maken tot eene slavin van een volkswaan van den dag.»*

Maar ook nimmer kan der constitutionnele partij worden ten laste gelegd, dat zij den naam des Konings of een godsdienstig deel der Natie als eene vlag heeft opgeheschen, waaronder zich egoïstische bedoelingen lieten bedekken. Wij behoeven ook niet ver op te klimmen, om de bewijzen te zoeken, dat het Koninklijk gezag, de Koninklijke magt en waardigheid, miskend, aangerand en gefnuikt werden, dat het monarchaal-constitutionneel gezag wel het meest en het spoedigst wordt ondermijnd, waar, onder den naam van het Koningschap in eere te houden, eene *oligarchische* rigting niet verholen blijft.

En dat het Ministerie, dat aan het bewind is, die rigting volgt, is in de *Nederlander* duidelijk te kennen gegeven.

Zulk eene rigting is *verderfelijk*; daarvoor moet worden gewaarschuwd. Die zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zacht. Men mag met de *«lessen uit Parijs»* voordeel doen, 't zij ze in 1848, 51 of 55 worden gegeven.

De *Nieuwsbode* geeft nu lessen uit Parijs en roemt het krachtig Gouvernement. Ligt daarin geen aanleiding voor ons, om te waarschuwen tot voorzigtigheid ten aanzien der schromelijke gevolgen van eene rigting, welke zich slechts eigenbelang en heerschzucht ten doel schijnt te stellen; maar dat doel bereikbaar acht door beurteling den Koning en de Natie te vleijen, onder

het verheffen van de partijleuze: *«Koning en Vaderland»* en het gestadig verhoogen van 's Rijks uitgaven?

De *Nieuwsbode* ontleent uit de plaats gehad hebbende verkiezing in het kiesdistrict Almelo, bij herhaling stof tot bewonderingswaardige opmerkingen.

In het blad van 2 Februarij toch lezen wij, de snedige berekening van de vermoedelijke bevolking der godsdienstige gezindheden in Twenthe, en de gelijkstelling of vereenzelviging van eene staatkundige partij met een kerkgenootschap. Immers daar wordt gezegd, dat van het geheele getal kiezers behooren:

$\frac{2}{3}$ tot de R.-Catholijke,
 $\frac{1}{3}$ tot de Protestantsche,
 $\frac{1}{3}$ tot de Thorbeckiaansche partij of gezindheid?

Eene andere opmerking van denzelfden vernuftigen aard, betreft een verbond, dat, *«na de April-beweging gesloten, nog in volle kracht is»*; waaruit wij, bij wijze van antithese, kunnen opmaken, dat een verbond, *voor of met de April-beweging gesloten, krachteloos geworden of uit elkander gevallen is. Immers daarop volgt «eene les voor de Protestanten, dat zij een verbond sluiten, ten einde niet barten gesloten te worden».* Niet onaardige woordspeling, voor uitbreiding vatbaar, al ware het mogelijk het verbond te doen strekken tot eenzame *opsluiting* van iederen Thorbeckiaan!

Want, let wel! uit dat verbond zal voortvloeijen, dat de Protestanten zullen meester in het land zijn en *«waartijk tot niemands schade, want... de Nederland-sche Protestanten zijn geenszins onverdraagzaam».*

Hoort er naar, landgenooten! de Nederlandsche Protestanten zijn niet onverdraagzaam!

O neen! zoo ge maar daaronder niet begrijpt de *April-bewegings*, de *Albumaanbieders* en de *anti-revolutionnair*en!

Maar nu de onbeschaamdheid.

Men durft spreken van *«een uitvoerend bewind der Thorbeckiaansche partij, dat een tweetal kandidaten «formeerde: tusschen die beide had Twenthe regtstreeks te kiezen»!*

En men vergeet of liever tracht te verbloemen, dat van het hoofdkwartier te Utrecht een *ronddaande brief* eenmaal tot vestiging van eene associatie uitging, welke, onder verschillende partijleuzen, zich *over het geheele land* uitbreidde en voor *elk kiesdistrict zijne kandidaten aanwees!*

Waarom vroeger den heer van Hoogstraten aanbevelen, wiens waarde en talenten op afschaffings- en Gustaaf-Adolf-vereeningingen het meest, wellicht ook uitsluitend, blijken kunnen?

Waarom thans den heer Schimmelpenninck — is het zoo niet? — bij gedrukte circulaire aangeprezen als *«volbloed-afschaffer van accijnzen»?*

Om de, naar ons inzien, hoogst eenvoudige reden, dat zij eene staatkundige partij dienen, die den Protestantschen naam aanneemt en met christelijke en vaderlandslievende woorden speelt, als *middelen*, om haar doel, *kerkelijke en politieke hierarchie*, te bereiken.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Reeds hebben wij onze lezers bekend gemaakt met de zamenstelling van het nieuwe Engelsche ministerie. De verandering van personen is zeer weinig in getal; want van de dertien namen, welke op de lijst voorkomen, is lord Panmure de eenige die geen deel uitmaakte van het oude kabinet. Vier zijner leden treden niet in het nieuwe kabinet. Deze zijn lord Aberdeen, de hertog van Devonshire, lord John Russell en lord Lansdowne.

De berigten, welke uit Engeland komen, bieden veel stof aan tot ernstige overweging over het wisselvallige der groothed, zowel van volken als van individuen. Niet zonder eenige verwondering vernam men den ongunstigen toestand van het Engelsche leger in de Krim en de veel-

